

ŻEGLARZ POLSKI

Le navigateur polonais

The Polish Sailor

PRZEGLĄD

Poświęcony sprawom żeglugi
uwzględnieniem potrzeb

Ceny ogłoszeń: za drobne ogłoszenia handlowe 40 gr za wiersz milimetry trzymilimetry. Za powtórne ogłoszenia 30% zniżki. Większe i stałe ogłoszenia według umowy. Poszukiwania pracy i wolne posady 25 gr za wiersz milimetry trzymilimetry. — Ogłoszenia w tekście i przed tekstem 50% drożej.

Redakcja i administracja: TCZEW, ul. Hallera 17. Adres pocztowy: Tczew „Żeglarz Polski”. — Konto: P. K. O. 170 044. Wszystkie materiały i artykuły umieszczone w piśmie są płatne. Rękopisów redakcja nie zwraca.

TYGODNIOWY

morskiej i rzecznej ze szczególnem
i zadań żeglugi polskiej.

PRENUMERATA: Rocznie w kraju 4 zł, zagranicą 7 zł; Półrocznie w kraju 2 zł, zagranicą 4 zł; Kwartalnie w kraju 1 zł, zagranicą 2 zł. Prenumeratę prosimy wpłacać na konto P. K. O 170 044, lub przekazem pocztowym pod adresem administracji pisma w Tczewie. Za miesiąc wrzesień dolicza się 30 gr.

Na I kwartał 1926 r. można abonować „Żeglarza Polskiego” również na pocztę.

Cena 10 gr.

Komitet redakcyjny: J. R. Klejnot; inż. Fr. Fojut; inż. mor. A. Ciechanowski.

Nr. 1. Rok wydania piąty. TCZEW, dnia 9 stycznia 1926 r. Ogólnego zbioru 113.

Ruch wezła przymorskiego Wisły (Einlage) w r. 1925.

Kierunki ruchu.

Szluzą Einlage leży na terenie Wolnego Miasta, lecz jest pod zarządem Rady Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku. Stanowi ona ważny punkt wezłowy w komunikacji rzecznej. Łączy ona stojące wody Martwej Wisły, nad którą leży Gdańsk i Nowy Port, z Żywą Wisłą, a przez to ze wszystkimi drogami wodnymi Rzeczypospolitej z wyjątkiem Dniestru. Z drugiej strony prawie naprzeciwko Einlage na prawym brzegu Wisły Żywej leżą wejścia do dróg wodnych prowadzących na wschód. Są to szluzy: Gdańska Głowa, wprowadzająca do potężnej niegdyś Wisły Elbląskiej i szluzą Czerwona Buda służąca do wejścia na kanał Wisła-Zalew. Obie te drogi wodne służą żegludze nie tylko ku Elblagowi i Malborkowi, lecz również nad Zalew Wiślany i poprzez Zalew do Królewca, lub też dalej Pregofa, Deima i Gulga na dolny Niemen i do Kłajpedy.

Statystyka ruchu statków przez szluzę Einlage odbija przeto nie tylko ruch wiślany między całą Polską a Niemcami, lecz również zawiera w sobie ruch między tymi terenami a Prusami i Holandią z Kłaj-

Przyzwyczajaliśmy się dotychczas traktować ruch Dolnej Wisły tylko w znaczeniu: wewnątrz kraju-port gdański. Należy jednak również mieć na uwadze ważne rozgałęzienie Einlage-Zalew, gdyż i ten kierunek ruchu towarowego wodnego będzie mógł również dla nas mieć w przyszłości znaczenie.

Ogólna statystyka ruchu.

Z Żywej Wisły na Martwą (do portu gdańskiego) przez szluzę Einlage przeszło w r. 1925 5135 statków o łącznej nośności 430419 ton i z ładunkiem 121 291 ton. W stosunku do roku 1924 wzrosła ilość statków o 45 proc., łączny tonaż ich o 52 proc., ładunek całkowity o 28 proc.

W porównaniu jednak do r. 1912 liczba ogólna ruchu jest mniejsza: dla liczby statków o 3,9 proc., dla łącznej nośności ich o 29 proc., dla ilości ładunku o 58 proc.

Przy przejściu z martwej Wisły na Żywą, czyli opuszczając port gdański notowano w r. 1926 w Einlage 5162 statki o łącznej nośności 445400 ton z łącznym ładunkiem 86618 ton. W stosunku do r. 1924 ilość statków w tym kierunku wzrosła o 43 proc., tonaż również o 43 proc., ilość ładunku nawet o 54,6 proc. Natomiast brakuje jeszcze do wielkości ruchu 1912 r.: w liczbie statków 3,4 proc., w tonażu ich 30 proc., w ładunku zaś 71 proc.

Postęp jednak jest badźcobadź, w stosunku do poprzednich dwu lat bardzo znaczny.

Poszczególne rodzaje statków w statystyce szluzy Einlage.

1. **Statki holowane i żaglowce.** Liczba ich w kierunku na Martwą Wisłę wynosiła w r. 1925 1579, nośność zaś łączna 321309 t. W stosunku do r. poprzedniego liczba jest o 39 proc. większa, tonaż zaś o 54 proc. większy. W stosunku do r. 1912 jeszcze o 41 proc. mniejsza w liczbie, o 40 proc. zaś w tonażu.

Ruch tychże statków na Żywą Wisłę wynosił 1548 statków o łącznej nośności 334847 ton. W porównaniu do r. 1924 liczba wzrosła o 25 proc., nośność zaś łączna o 42 proc. W stosunku do r. 1912 istnieje jeszcze niedobór 42 proc. w liczbie statków i 36,6 proc. w tonażu tych statków.

2. **Holowniki.** Liczba ich wynosiła przy przejściu na Martwą Wisłę 475, czyli o 10 proc. więcej niż w roku 1924 i 14 proc. mniej niż w r. 1912.

Przy przejściu na Żywą Wisłę notowano 482 holowników czyli o 8 proc. więcej niż w r. 1924 i o 16 proc. mniej niż w r. 1912.

Jak widać ruch holowników prawie już osiągnął wielkość przedwojenną.

3. **Parowce osobowe.** Godne jest zanotowania, że ruch parowców osobowych obejmuje prawie wyłącznie po-

łączenia między przystaniami Wolnego Miasta oraz połączenia z Prusami Wschodnimi (Elblągiem). Tu daje się zauważyć wielkie ożywienie nawet w stosunku do czasów przedwojennych. Weszło bowiem z Żywej Wisły 2530 parowców osobowych, czyli o 61 proc. więcej niż w r. 1924 i o całe 88 proc. więcej niż w r. 1912. Wyszło natomiast z Martwej Wisły 2547 parowców osobowych, czyli o 63 proc. więcej niż w r. 1924 i o 100,7 proc. więcej niż w r. 1912.

Zauważyć jednak należy, że pod parowcami osobowymi statystyka służy rozumie również motorówki, nawet najmniejsze. Gdyby statystyka posiadała specjalnie tonaż statków osobowych, wystąpiłoby na jaw, że wzrost tonażu w ruchu osobowym jest jednak jeszcze nieznaczny.

4. Parowce (silnikowce). Ruch tych statków z Żywej Wisły na Martwą wynosił w ub. roku 551 przejazd, czyli 40 proc. więcej niż w r. 1924, lecz jeszcze 25 proc. mniej niż w r. 1912. Na Żywą Wisłę było przejeżdżać 585, czyli 50 proc. więcej niż w r. 1924 a 29 proc. mniej niż w r. 1912.

Te statki prawie wyłącznie kursowały w kierunku Elbląskiej Wisły i kanału Wisła-Zalew; na Żywej Wiśle przewóz towarów na silnikowcach bez pociągów holowniczych nie jest praktykowany jako nierentowny.

Na stojących wodach Martwej Wisły, Elbląskiej Wisły, kanału Wisła-Zalew i Zalewu Wiślanego jest stosowany zamiast holowania typ niewielkiego parowca „żegluga Zalewu“, górujący tu nad żeglugą holowniczą. Liczby więc dotyczące towarowych parowców obejmują prawie wyłącznie statki gdańskie, niemieckie-wschodniopruskie i litewskie-klajpedzkie.

Całkowity tonaż silnikowców (figurujących jako parowce) jest wymieniony w statystyce służy lecz wymieniony w jednej rubryce, wyrażając łączną nośność wszystkich silnikowców wyżej wymienionych w poz. 2. 3. i 4. Tonaż silnikowców przybyłych z Żywej Wisły na Martwą wynosił 109110 ton, czyli 48 proc. więcej niż w roku poprzednim i 15 proc. więcej niż w r. 1912. W stronę Żywej Wisły przeszedł tonaż 110553 ton, czyli 48 proc. więcej niż w r. 1924 i 11,5 proc. więcej niż w r. 1912. Wskazuje to niewątpliwie na pewne ożywienie ruchu na stojących wodach pomiędzy Gdańskiem a Zalewem Wiślanym. Istnienie tego ożywienia najlepiej zbija głosy prasy niemieckiej, nierzadko w rzekome skutki „odcięcia“ Gdańska od Niemiec. Powstanie Wolnego Miasta niewątpliwie przyczyniło się do ożywienia ruchu na drogach wodnych w granicach Wolnego Miasta. Daje się to doskonale wytłomaczyć przez podwojenie ruchu portowego i wysyłkę w związku z tem większej ilości drobnych partij towarów do miejscowości w delcie Wisły i nad Zalewem. Więcej szczegółowa statystyka musiałaby potwierdzić te przypuszczenia.

Ciekawym objawem jest lekki wzrost średniej nośności statku bezsilnikowego w stosunku do r. 1912: wynosił on wów-

czas 2700 tony, zaś w r. 1925 wynosił 203 tony. Świadczy to nietyło o zmniejszeniu ilości drobnych żaglowców ile o zwiększeniu ilości większych berlinek, kursujących na Wiśle. Wbrew niesłusznym agitacyjnym twierdzeniom prasy niemieckiej, warunki żeglowności dolnej Wisły, szczególnie zaś po pochoździe lodów r. 1924 znacznie się poprawiły. Niejednokrotnie musiały to już powtórzyć źródła niemieckie. Należy spodziewać się, że już niedaleki jest czas, kiedy roboty regulacyjne będą podjęte nanowo i kredyty na utrzymanie starych będą powiększone. Na razie jednak stwierdzić można, że warunki żeglowności się bynajmniej nie pogorszyły.

(Dokończenie nastąpi.)

Ogłoszenie ustawy o popieraniu polskiej żeglugi morskiej.

Nr. 125 Dziennika Ustaw zawiera ustawę o popieraniu polskiej żeglugi morskiej. Według ustawy tej może być okazana pomoc materialna ze Skarbu Państwa dla polskich towarzystw żeglugi i mogą być wydawane przez Państwo zarządzenia gospodarcze. Obecnie, jak wyjaśnił w wywiadzie prasowym p. minister przem. i handlu Osie-

cki, z powodu skreślenia subwencji dla żeglugi morskiej z budżetu państwowego, zastosowanie ustawy tej z dn. 25. 11. 1925 będzie się na razie ograniczało do zarządzeń powyższego ministerstwa.

Według nowej ustawy przewidziane są szerokie ulgi dla przedsiębiorstw budowy statków. Pomoc dla przedsiębiorstw budowy statków może być świadczona: 1) przez udzielanie kredytu, oraz przez udzielanie gwarancji państwowej celem uzyskania kredytu;

2) przez wypłacanie premii za statki, wykonane przy użyciu materiałów krajowych, oraz za dokonanie remontu statków;

3) przez przyznanie ulg w opłatach portowych, taryfowych, celnych oraz innych ułatwień dla zakładów budowy statków, sprowadzających bądź z zagranicy, bądź z głębi kraju, potrzebne do ich produkcji surowce, półfabrykaty i wszelkiego rodzaju części składowe mechanizmów;

4) przez uwolnienie częściowe lub całkowite przedsiębiorstw od podatków i opłat państwowych na okres czasu nie przewyższający lat 15.

Ustawa przewiduje również pomoc dla krajowych towarzystw ubezpieczających statki, która będzie im świadczona przez udzielenie państwowej gwarancji finansowej.

Kronika portowa.

Ruch statków polskich „Wawelu“ i „Wisły“ w drugiej połowie 1925 r.

Parowce polskie towarzystwa żeglugi morskiej Sarmacja „Wawel“ (811 ton br.) i „Wisła“ (634 tony br.) dokonały w drugiej połowie roku ubiegłego następujących podróży:

1. „Wawel“: Gdańsk-Londyn i Londyn-Gdańsk po 3 razy, Klajpeda-Gdańsk, Gdańsk-Grimsby, Grimsby-Nykjöbing, Nykjöbing-Gdańsk, Gdańsk-Barrow, Barrow-Liverpool, Liverpool-Skutskar, Skutskar - Karlskar - Gefle-Skutskar-Hull, Hull-Thisted, Thisted-Gdańsk. Razem 11,154 m. morsk.

2. „Wisła“: Gdańsk-Londyn i Londyn-Gdańsk po 4 razy, Gdańsk-Kings Lynn, Kings Lynn-Middlesbrough, Middlesbrough - Odense, Odense - Korsör, Korsör-Gdańsk, Gdańsk-Kjöge, Kjöge-Gdańsk, Gdańsk-Lipawa, Lipawa-Ryga, Ryga-Gdańsk, Gdańsk-Ryga, Ryga-Lipawa, Lipawa-Gdańsk, Gdańsk-Klajpeda, Klajpeda-Ryga, Ryga - Gdańsk, Gdańsk - Helsingfors, Helsingfors-Gdańsk, Gdańsk-Ryga. Razem 11,922 m. morsk.

Przyp. red. Godne jest uwagi, że oba statki razem przebiegły w ostatnim półroczu 384,6 stopni szerokości, czyli swą przebytą drogą przeszło raz opasały kulę ziemską.

Budowa kutra na nasypie wybrzeża.

Jak donosi „Gazeta Gdańska“ kuter motorowy o pojemności 10 ton, budowany przez rybaków z miejscowości

Kakola w Kuznicy, sześciorami został w tych dniach na morze. Jest to pierwszy kuter rodzaju kuter niesprowadzony ze Stoczni gdańskiej w Gdyni. Kuter wykonany jest bez zaradku.

Z portu w Gdyni.

Ruch statków w porcie gdańskim wzmógł się w ostatnich tygodniach znacznie. Sądzić tylko ze statki prawie bez wyjątku zawinają wprost do Gdańska, nawet gdy są przeznaczone na ładunek do Gdyni. W ten sposób opłacają one podwójne opłaty portowe i koszty ładowania w Gdyni nie są odczuwane przez armatorów.

Oto spis statków, które w ostatnim miesiącu (nie licząc holowników) zawinęły do Gdyni w stanie próżnym po ładunek węgla lub drzewa:

8 grudnia lit. par. Stefanie (437) 27 (Rd) i ten sam 28 grudnia, 1. grudnia Oberpresident Dellbrück 878 (B i S) 28 grudnia fr. par. Jumieges 204 Worms, 29 grudnia szw. par. P. nr 876 (B i S) 5 stycznia duń. par. Virginia 93 (B i S).

Pod koniec w porcie gdańskim gdańskich, którzy zafakowali te statki przed ich zawinięciem do Gdyni, żeby wykazać w jak silny mierze frajdę gdańskie jeszcze

tem statki...
Nawet...
się zaw...
jak to...
raby...
wy...

par. Tellfellside 540 do Londynu (Shaw, Lovell i Son), duń. par. Holland 720 do Newcastle (Bg), duń. par. Skanderborg 1156 do Tyne Dock (Bg).

27 grud.: niem. hol. Gladiator z licht. Presse 382 i Wuiksfelde 616 do Rotterdamu (D—S).

29 grud.: niem. żagl. z mot. Alfred 64 do Kopenhagi.

31 grud.: niem. par. Diana 638 do Londynu z drz. i tow. (D—S).

Statki powyższe wywoziły łącznie 13,200 m³ drzewa.

Wywóz polskiego zboża przez port gdański. (24—31 grudnia).

24 grud.: niem. par. St. Lorenz 343 do Rewla (Lcz).

25 grud.: ang. par. Koburg 471 do Leith (Rhd), niem. par. Leona 490 do Helsingforsu (Wolff), duń. par. Johanne Margaretha 344 do Kopenhagi (Gw).

29 grud.: niem. żagl. z mot. Otto 59 do Tysted z żytem, niem. par. Bonus 519 do Kardynu (B i S), szw. par. Kinne 551 do Swansa (Wolff).

30 grud.: norw. par. Benedicte 371 do Bergen (Wolff).

Statki powyższe wywoziły łącznie 6,100 ton zboża.

Wywóz polskiego cukru przez port gdański (24—31 grudnia).

24 grud.: niem. par. Alsheim (2198) do Rotterdamu (D—S).

28 grud.: niem. par. Brunhilde (863) do Rotterdamu (D—S).

Statki powyższe wywoziły łącznie 6,400 ton cukru.

Wywóz polskich produktów naftowych przez port gdański.

(24—31 grudnia.)

29 grud.: hol. Adolf z licht. cysternową Oder 946 do Rygi z naftą (B i S), niem. hol. Stein IV z licht. cysternową Elbe 777 do Rewla z benzyna, gazolina i nafta (B i S).

Statki powyższe wywoziły łącznie 1210 ton prod. naftowych.

ŻEGLUGA NA WIŚLE

LUDWIK SZYMAŃSKI

Żeglarska 3. TORUŃ Tel. 909 i 914

7 własnych parostatków do holowania tratw i berlinek.

Specjalność: holowanie tratw.

Palowanie tratw własnymi kotwicami i linami.

Parostatki wycieczkowe każdego czasu.

Oddział spedycji ładowej.

Urzędowa ekspedycja kolejowa w Toruniu.

Spedycja towaru Transport mebli we własnych patentowych wyścielanych meblowych wozach.

MAGAZYNOWANIE.

Magazyny z bocznkami kolejowymi.

Specjalne magazyny do magazynowania mebli. W czasie nawigacyjnym własne przystanie w Tczewie — Gdańsku.

Wysokie wodostany Wisły.

Nadzwyczaj obfite epady i tajanie śniegów wywołało mocne wzniesienie się zwierciadła Wisły. Jeszcze przed tem jednak Wisła całkowicie oczyściła się od lodów. W obecnej chwili kulminacja która ok. 28 grudnia zachodziła w Warszawie, nastąpiła w Tczewie. Oczekiwać więc należy ogólnego opadania wód.

„Hotel Centralny“

Tel. 16 Tczew, Rynek 2. Tel. 16.

właśc. Stanisław Klarowski

Wyborna kuchnia.

Stare wina.

Rzetelna obsługa! Rzetelna obsługa!

Centralne ogrzewanie.

ALMANACH Żeglarsza Polskiego

wyd. 1925.

(Następne wydanie ukaze się w jesieni r. 1926.)

Z licznymi tablicami, rysunkami i tablicą kolorową flag sygnałowych.

Treść: Czołowe dane statystyczne i pomiarowe. Porty morskie. Kuchnia dietetyczna w porcie polskim w r. 1925. Polska ustawa morska. Marynarka wojenna. Rybołówstwo polskie. Przewozy żeglowne na rzekach polskich. Nazwy polskie masztów i flag. Informacje o Statku Morskim w Tczewie. Słownik handlowo-morski. Radyjska Ję. Zestawienie alfab. Astronomia. Sygnalizacja. Meteorologia. Morskie przewozy pocztowe. Marynarka morska. Przewozy towarów statkami. Manifest. Kuchnia ładunkowa. Przewozy zboża morzem. Sport jachtowy. Lwoty żeglowne. Prawidła regat żeglownych. Hotele i domki przybrzeżne. Nasza marynarka handlowa.

112 str. cena 1 zł 50 gr (zmizona).

Za zaliczką 50 gr drożej.

Wysła wydawnictwo

„Żeglarsza Polskiego“

TCZEW, ulica Hallera 17.

Konto P. K. O. 170 044.

Ruch okrętowy w porcie gdańskim.

Ruch okrętów przewidywany.

Do Gdańska zawinął, zawinie		Z Gdańska odpłynie		Nazwa okrętu	Towarzystwo okręt. wzgl. makler
data	skąd	data	dokąd		
11. 1.	z Lipawy	do Nowego Jorku	12. 1.	Lituania	Baltic-America-Line
1. 3.	"	"	2. 3.	"	"
22. 3.	"	"	23. 3.	Estonia	"
5. 1.	" Hull	" Hull	8. 1.	Kowno	Ellerman i Wilson
11. 1.	" Londynu	" Londynu	15. 1.	Smolensk	Lines Agency Coy Ltd.
18. 1.	" Hull	" Hull	22. 1.	Kowno	"
25. 1.	" Londynu	" Londynu	29. 1.	Smolensk	"

Wodostany Wisły.

Grudzień Styczeń	Daty:	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
Kraków		-206	-215	-170	-90	-36	+16	-34	-60	-60	-92	-116	-140
Zawichost		223	196	185	229	228	281	298	290	270	245	236	220
Warszawa		150	297	254	192	220	245	285	339	349	330	309	23
Płock		144	150	191	199	204	295	210	244	292	—	309	?
Toruń		52	51	50	202	251	258	244	277	335	422	489	
Fordon		237	260	265	164	266	260	248	262	21			
Tczew		214	218	212	222	462	281	188	282				
Ujście (Schiewenhorst)		250	258	254	248	254	278	270	260				